

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) [www. economy.nayka.com. ua](http://www.economy.nayka.com.ua) | № 12, 2019 | 27.12.2019 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.12.78](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.12.78)

УДК 336.7

*Т. В. Письменна,
кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансового менеджменту та страхування,
Тернопільський національний економічний університет
ORCID: 0000-0001-8055-545X*

ДОМІНАНТИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

*T. V. Pysmenna
PhD in Economics,
Associate Professor of the Department of Financial Management and Insurance,
Ternopil National Economic University*

DEVELOPMENT DOMINANTS OF FINANCIAL INTERMEDIATION IN UKRAINE AT THE CURRENT STAGE OF ECONOMIC TRANSFORMATION

У статті розглянуто дефініції фінансового посередництва з різних наукових позицій. Відповідно до однієї з них фінансове посередництво на ринках фінансових послуг охоплює різні сфери діяльності фінансових установ.

Визначено ринково орієнтовану, банківську та змішану моделі, за якими може будуватися організаційна структура фінансового сектору. Різновид моделі залежить від поширених типів фінансових посередників на ринку фінансових послуг.

За результатами аналізу структури фінансового сектору України виявлено основний її складник – небанківські фінансові установи. Аналіз підтвердив, що у загальному обсязі активів вітчизняного фінансового сектору переважаючий обсяг припадає на активи банківських установ.

Зі зарубіжного досвіду зауважено, що небанківські фінансові установи конкурують з банківськими установами та разом складають цілісний фінансовий сектор, який задовольняє потреби національної економіки.

In today's economic environment, the financial sector plays an important role, accumulating available financial resources and directing them to the most promising investment goals. Thus, due to its relevance the problem of effective functioning of the financial sector is of constant intense scientific interest.

The purpose of the research is to analyze the current state of functioning of financial intermediation in Ukraine and to identify the key directions of its development.

Such general scientific methods of theoretical investigation as induction, analysis and generalization were applied during the research.

Various theoretical approaches to the definition of the concept of «financial intermediation» are considered. It has been found that one of the scientific approaches coincides with the definition of financial intermediation, which is provided in the legislative act. According to broad understanding

of the nature of financial intermediation, the mediation in the financial services markets is carried out by institutions that act as financial intermediaries and also carry out ancillary functions in the financial sector.

It has been found that the organizational structure of the financial sector can be built on a market-oriented, banking or mixed type model. The functioning of a particular model depends on the types of financial intermediaries operating in the financial services market by attracting financial resources and investing them in financial assets.

The structure of the financial sector of Ukraine is analyzed and it is found that its non-banking financial institutions form its main component. Among them are financial services, credit unions, pawnshops and insurance companies that dominate the financial services market. In recent years, the number of non-banking financial institutions has changed periodically in both upward and downward trajectories.

Financial sector assets were found to be represented mainly by banking institutions assets, which have been steadily increasing in recent years. The assets of non-banking financial institutions were dominated by those of financial and insurance companies. In recent years, there has been a growing trend in the total assets of non-banking financial institutions.

It is concluded that over the last years the financial sector of Ukraine has been developing dynamically, taking into account the steady increase in assets of both banking and non-banking financial institutions. Today in its functioning the financial sector of Ukraine is shifting to its banking-oriented segment.

Ключові слова: *фінансове посередництво; моделі організаційної структури фінансового сектору; банківські установи; небанківські фінансові установи; активи фінансових установ.*

Key words: *financial intermediation; models of organizational structure of the financial sector; banking institutions; non-banking financial institutions; assets of financial institutions.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах розвитку економіки важлива роль покладається на фінансовий сектор, ефективне функціонування якого забезпечує акумуляцію вільних фінансових ресурсів, вибір найбільш перспективних напрямків для інвестицій та спрямування за ними фінансових ресурсів. Вважається, що функціонування реального сектора економіки нерозривно пов'язане з діяльністю фінансових посередників, які виконують роль «каталізаторів» економічного зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До розвитку теорії фінансового посередництва залучалися представники економічної думки Заходу, а також творці вітчизняної економічної науки. Вони робили суттєвий внесок у теорію фінансового посередництва, розвиваючи її від 50-х років ХХ ст. і дотепер. У науковому дослідженні ми спиралися на праці, авторами яких є науковці сучасності – Адаменко І. П., Бондаренко О. С., Бублик Є. О., Гудзь Т. П., Еш С. М., Стойко О. Я., Ткаченко Н. В. Вони також зробили значний вклад у розвиток теорії фінансового посередництва, зокрема, у частині оцінки теоретичних підходів до дефініції фінансового посередництва, формулювання концептуальних засад трактування змісту фінансового посередництва, визначення ролі фінансових інститутів у забезпеченні функціонування фінансового ринку, побудови організаційної структури фінансового сектору за різними моделями, обґрунтування ефективного співвідношення між банківським і небанківським сегментами фінансового сектору для підтримання економічного розвитку країни.

Поряд з цим, вважаємо, що окреслена вище проблематика є доволі актуальною, а її важливість обумовлює необхідність постійного наукового пошуку за цим напрямком. Інакше кажучи, стан функціонування фінансового посередництва потрібно аналізувати повсякчас, на кожному етапі розвитку економіки, щоби дати йому об'єктивну оцінку, а також виявити можливості поступального руху.

Мета наукового дослідження. Тому перед науковим дослідженням поставлено мету, яка полягає в аналізі стану функціонування фінансового посередництва на сучасному етапі розвитку економіки України з подальшим визначенням ключових напрямків його розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У науковій літературі фінансове посередництво розглядають і як явище, і як процес. Як явище, фінансове посередництво відображає відносини, як-то економічні, правові, організаційні та інші, пов'язані з наданням фінансових послуг, що має на меті отримання економічної вигоди у формі прибутку. Натомість, фінансове посередництво як процес є послідовністю дій, які спрямовані на залучення тимчасово вільних

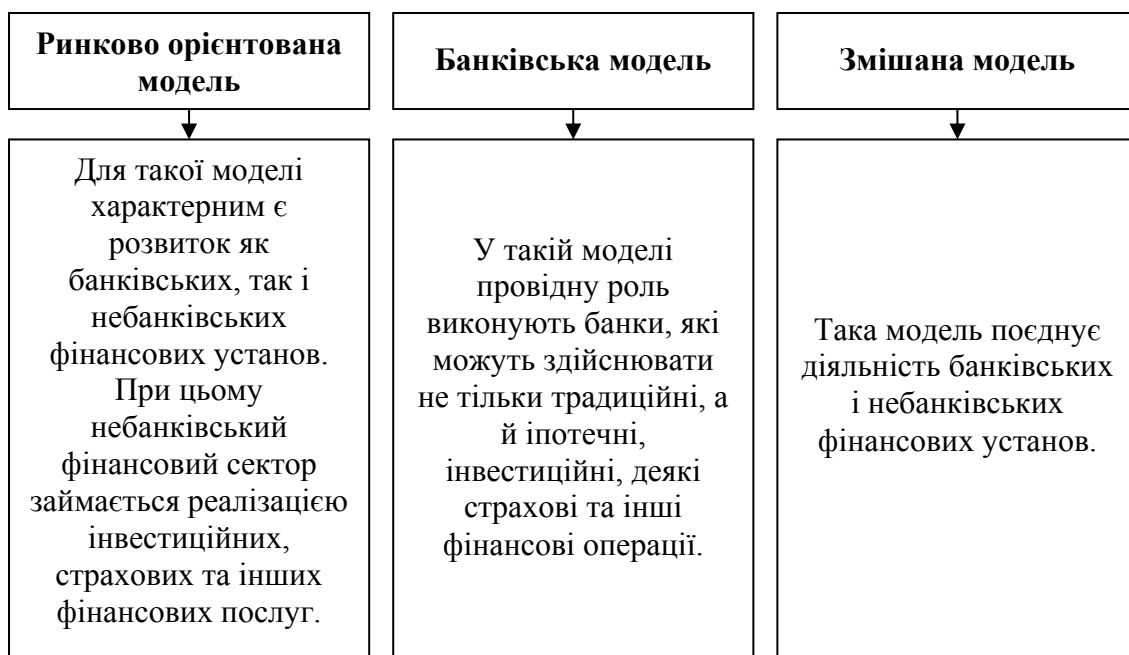
фінансових ресурсів, їх нагромадження та розміщення у фінансові й матеріальні активи, створюючи при цьому потрібні організаційні, технологічні, інформаційні, правові та інші умови [1, с. 105–106].

Наступні дефініції фінансового посередництва розкривають його суть у вузькому та широкому значеннях, акцентуючи при цьому увагу на конкретних сферах діяльності фінансових установ. Так, у вузькому розумінні фінансове посередництво зводиться до діяльності фінансових установ, що опосередковує рух коштів від індивідуальних інвесторів до кінцевих користувачів та передбачає залучення і розміщення коштів від власного імені. Натомість, у широкому розумінні посередницька діяльність на ринках фінансових послуг провадиться не тільки тими установами, які виконують функцію фінансового посередника в акумулюванні коштів та наданні їх іншим економічним агентам, а й тими установами, що здійснюють допоміжні функції у фінансовій сфері через розрахункові, інформаційні або консультативні послуги [1, с. 106].

За нашим спостереженням, широке розуміння суті фінансового посередництва подається у законодавчому акті, що встановлює загальні правові засади у сфері надання фінансових послуг та здійснення державного регулювання цього процесу. Слідуючи за його положенням, посередницька діяльність на ринках фінансових послуг включає консультування, експертно-інформаційні послуги, роботу з підготовки, укладення та виконання договорів про надання фінансових послуг, а також інші послуги, визначені законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг [2].

Відбувається так, що опосередковуючи фінансові взаємовідносини та забезпечуючи рух фінансових ресурсів, фінансові інститути акумулюють вільні кошти окремих власників капіталу шляхом емісії та продажу власних фінансових активів, а потім інвестують їх від свого імені у фінансові інструменти, емітовані переважно інститутами нефінансової сфери, що діють у межах реального сектору економіки. Отож, фінансові інститути виконують основні завдання у межах фінансового ринку – забезпечують переміщення фінансових ресурсів між учасниками фінансових відносин та формують базис фінансового забезпечення інвестиційного процесу [3, с. 9].

В економічно розвинутих країнах організаційна структура фінансового сектору, що представлений фінансовими посередниками, може відповідати одній з трьох моделей – ринково орієнтованій, банківській або змішаній (рис. 1). Такий поділ залежить від типів фінансових посередників, що діють на ринку фінансових послуг, опосередковуючи рух фінансових ресурсів шляхом їх залучення та вкладення у різноманітні фінансові активи.

Рис. 1. Моделі організаційної структури фінансових посередників

Примітка. Побудовано автором на основі [4, с. 227–228]

Додатково зазначимо, що при організації структури фінансового сектору за ринково орієнтованою моделлю можуть діяти різні типи фінансових посередників. Серед них це депозитні інститути, які залучають кошти населення і суб'єктів господарювання у формі депозитів для подальшого здійснення позикових операцій (банки, позиково-ощадні асоціації, трастові компанії, кредитні спілки, взаємоощадні банки). Поряд з депозитними інститутами можуть діяти ощадні установи контрактного типу, які здійснюють довготермінове накопичення капіталів клієнтів з метою наступних виплат цільового характеру на їх користь (страхові компанії і недержавні пенсійні фонди). Важливо назвати також інвестиційних посередників, які об'єднують кошти індивідуальних інвесторів та розміщують їх у різноманітні фінансові активи для отримання прибутку. Інший спосіб залучення інвестиційними посередниками наявного на ринку капіталу – це випуск власних цінних паперів. На ринку інвестиційних послуг групу таких посередників представляють інвестиційні та іпотечні банки, інвестиційні компанії, а також інвестиційні фонди [4, с. 227].

Структура фінансових посередників також може бути організована за банківською моделлю, назва якої свідчить про провідну роль банків у здійсненні фінансових операцій. Здійснювані банками фінансові операції прийнято поділяти на традиційні та нетрадиційні. До перших відносять розрахунково-касове обслуговування клієнтів, залучення коштів на депозити, створення нових платіжних засобів, надання кредитів, а до других – довірче управління власністю клієнтів, депозитарні операції, розміщення цінних паперів та управління ними, факторингові, лізингові послуги, оцінка майна, консалтингові послуги та інші.

Нетрадиційні банківські послуги почали розвиватися у недалекому минулому, що було обумовлено рядом обставин, актуальних і сьогодні, а саме: зниженням рівня прибутковості традиційних банківських операцій у зв'язку з посиленням конкуренції на ринку банківських послуг; розвитком небанківського сектора, який конкурує з банківським сектором при здійсненні окремих фінансових операцій; розширенням на законодавчому рівні переліку фінансових операцій, які можуть здійснювати банківські установи (ними є депозитарна діяльність, факторинг, лізинг, консалтинг тощо). Нетрадиційні послуги у банківській практиці забезпечують багато переваг, серед яких збільшення доходів, зниження рівня загального ризику, розширення обсягів діяльності, що відбувається завдяки залученню нових клієнтів та підвищенню рівня їх обслуговування [4, с. 228].

З кількістю банківських і небанківських фінансових установ, їхнім співвідношенням, а також з динамікою у 2012–2018 рр. можна ознайомитися з даних у табл. 1. Так, за нашими розрахунками, впродовж досліджуваного періоду вітчизняний фінансовий сектор був складений в основному з небанківських фінансових установ, які займали 94,2%. Інші 5,8% припадали на банківські установи у структурі фінансового сектору України.

Таблиця 1.
Кількість банківських і небанківських фінансових установ у 2012–2018 рр.

Показники	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Банківські установи	176	180	163	117	96	82	77
Небанківські фінансові установи У т. ч.:	2041	2113	2087	2239	2125	1993	2024
Страхові компанії	414	407	382	361	310	294	281
Кредитні спілки	617	624	589	588	462	378	358
Ломбарди	473	479	477	482	456	415	359
Фінансові компанії	403	492	537	711	809	818	940
Довірчі товариства	2	2	2	2	2	2	2
Недержавні пенсійні фонди	94	81	76	72	64	64	62
Адміністратори недержавних пенсійних фондів	37	28	24	23	22	22	22
Інші фінансові установи	1	-	-	-	-	-	-

Примітка. Складено автором на основі [5; 6]

За період 2012–2018 рр. кількість банківських установ зменшилася більше ніж у 2 рази – з 176 до 77 од. Тільки у 2012–2013 рр. кількість банківських установ змінювалася за висхідною траєкторією, а в інші періоди, зокрема впродовж 2013–2018 рр., даний показник постійно зменшувався. Найменше відхилення спостерігалось у 2017–2018 рр. і становило 5 од.

За нашими розрахунками, у 2012–2018 рр. структура небанківських фінансових установ склалася така: фінансові компанії займають у середньому 32,3%; кредитні спілки – 24,7%; ломбарди – 23,4%; страхові компанії – 16,4%; недержавні пенсійні фонди – 3,5%; адміністратори недержавних пенсійних фондів – 1,2%; довірчі товариства – 0,1%. Як можемо зробити висновок, на вітчизняному ринку фінансових послуг за кількістю переважають такі види небанківських фінансових установ, як фінансові компанії, кредитні спілки, ломбарди та страхові компанії.

Як свідчать дані у табл. 1, у 2018 р. кількість небанківських фінансових установ дорівнювала 2024 і порівняно з 2012 р. була меншою на 17. При цьому, у 2012–2013 рр., 2014–2015 рр. і 2017–2018 рр. даний показник збільшувався, відповідно, на 72, 152 і 31 небанківську фінансову установу. В інші періоди, тобто у 2013–2014 рр. і 2015–2017 рр., кількість небанківських фінансових установ зменшувалася на 26, 114 і 132 відповідно.

Дані у таблиці підтверджують, що найбільш чисельними небанківськими фінансовими установами є фінансові компанії. Більше того, впродовж 2012–2018 рр. їх кількість демонструвала постійно висхідну динаміку. Найбільші позитивні зміни відбулися у 2014–2015 рр. і 2017–2018 рр., коли кількість фінансових компаній збільшилася, відповідно, на 174 і 122. За весь досліджуваний період значення показника збільшилося на 537 фінансових компаній, тобто змінилося з 403 до 940.

Характерно, що впродовж 2012–2018 рр. кількість страхових компаній демонструвала постійно низхідну динаміку. Так, найбільше негативне відхилення спостерігалось у 2015–2016 рр. і становило 51

страхову компанію, а найменше – у 2012–2013 рр. і дорівнювало 7 таких фінансових установ. Також чисельними вважаються кредитні спілки, кількість яких тільки у 2012–2013 рр. збільшувалася на 7 (з 617 до 624), а у 2013–2018 рр. – зменшувалася. Зокрема, найбільше негативне відхилення цього показника (з 588 до 462) спостерігалось у 2015–2016 рр. і становило 126 кредитних спілок. Стосовно інших чисельних небанківських фінансових установ – ломбардів, то найбільше зменшення їх кількості відбувалося у 2015–2018 рр. та становило, відповідно, 26, 41 і 56 од. Натомість, у 2012–2013 рр. і 2014–2015 рр. кількість ломбардів збільшилася тільки на 6 і 5 од. відповідно.

До нечисельних небанківських фінансових установ відносять недержавні пенсійні фонди, середнє значення яких за 2012–2018 рр. становило 73 од. Водночас, за досліджувані роки налічувалося у середньому 25 адміністраторів недержавних пенсійних фондів. Характерно, що кількість названих вище небанківських фінансових установ щороку зменшувалася, за виключенням тих періодів, коли їх число залишалось без змін. Зауважимо, що впродовж 2012–2018 рр. кількість довірчих товариств була однаковою та становила 2 од.

Отже, як можна було спостерігати, впродовж 2012–2018 рр. відбувалися зміни у кількості небанківських фінансових установ унаслідок виключення останніх з державного реєстру. Варто зазначити, що основні причини, через які відбувалися такі зміни, пов'язані з недостатнім рівнем платоспроможності цих фінансових установ, невиконанням ними встановлених фінансових нормативів, виявленням порушень фінансового характеру, а також прийняттям рішення фінансовою установою стосовно припинення діяльності.

За даними у табл. 2 можна простежити, який обсяг активів був у розпорядженні банківських і небанківських фінансових установ та за якою траєкторією даний показник змінювався у 2016–2018 рр. Так, за три роки середній обсяг активів банківських установ становив 1316,6 млрд. грн. При цьому, впродовж 2016–2018 рр. даний показник змінювався за висхідною траєкторією, а саме збільшувався на 6,2 і 1,9% відповідно.

Таблиця 2.
Активи банківських і небанківських фінансових установ у 2016–2018 рр., (млрд. грн.)

Показники	2016	2017	2018	Темп приросту, %	
				2017/2016	2018/2017
Активи банківських установ	1256,3	1333,8	1359,7	6,2	1,9
Активи небанківських фінансових установ У т. ч.:	160,9	173,3	197,5	7,7	14,0
Активи страхових компаній	56,1	57,4	63,5	2,3	10,7
Активи кредитних спілок	2,0	2,1	2,2	6,7	2,2
Активи недержавних пенсійних фондів	2,1	2,5	2,7	15,3	11,3
Активи фінансових компаній	97,3	107,5	125,3	10,5	16,5
Активи ломбардів	3,3	3,8	3,7	13,4	-1,1

Примітка. Складено автором на основі [7; 6]

Зважаючи на те, що активи фінансового сектору представлені, в основному, активами банківських установ (у середньому більше 90% за три роки), то можна вести мову про банківсько-орієнтований фінансовий сектор України, з домінуванням комерційних банків у пропозиції фінансових послуг. Якраз доречною буде цитата про те, що «ключова роль банківських установ як фінансових посередників сформована на основі історично обумовленої пріоритетності їх діяльності у процесах забезпечення потреб економіки фінансовими ресурсами» [8, с. 54].

З даних у табл. 2 видно, що впродовж 2016–2018 рр. обсяг активів небанківських фінансових установ збільшувався: на 7,7% – у 2016–2017 рр., і на 14% – у 2017–2018 рр. Тобто, якщо у 2016 р. значення досліджуваного показника становило 160,9 млрд. грн., то у 2018 р. – 197,5 млрд. грн. За 2016–2018 рр. у структурі активів небанківських фінансових установ переважали активи фінансових компаній, питома вага яких у середньому дорівнювала 62%. Також у ці роки значною була частка активів страхових компаній – 33,4%, порівняно з часткою активів інших небанківських фінансових установ, зокрема, кредитних спілок (1,2%), недержавних пенсійних фондів (1,4%) і ломбардів (2,1%).

Як можна простежити з даних у таблиці, впродовж 2016–2018 рр. найбільша висхідна динаміка спостерігалася за активами фінансових компаній. Так, їхній обсяг у 2016–2017 рр. збільшився на 10,5% та у 2017–2018 рр. – на 16,5%. При цьому активи фінансових компаній дорівнювали 97,3, 107,5 і 125,3 млрд. грн. кожного року відповідно. Також упродовж 2016–2018 рр. за висхідною траєкторією змінювався обсяг активів страхових компаній, зокрема, на 2,3 і 10,7%, відповідно, у 2016–2017 рр. і 2017–2018 рр. При цьому активи страхових компаній у досліджувані роки становили, відповідно, 56,1, 57,4 і 63,5 млрд. грн.

Стосовно активів інших небанківських фінансових установ, то впродовж 2016–2018 рр. їхній обсяг також щороку збільшувався, проте за низхідною траєкторією. Зокрема, маються на увазі активи кредитних спілок, які збільшувалися на 6,7 і 2,2%, відповідно, у 2016–2017 рр. і 2017–2018 рр., а також активи

недержавних пенсійних фондів, які у 2016–2017 рр. і 2017–2018 рр. збільшувалися на 15,3 і 11,3% відповідно. Виключення складають тільки активи ломбардів, обсяг яких у 2016–2017 рр. збільшувався на 13,4%, а у 2017–2018 рр. – зменшувався на 1,1%. При цьому за досліджувані роки середній обсяг активів кредитних спілок становив 2,1 млрд. грн., недержавних пенсійних фондів – 2,4 млрд. грн., а ломбардів – 3,6 млрд. грн.

Важливо зазначити, що в економіках розвинених країн і країн, що розвиваються, небанківський сегмент фінансового сектору відіграє помітну роль, органічно доповнюючи ринок банківських кредитів. Не зважаючи на значне відставання за обсягом активів від комерційних банків, небанківські фінансові установи можуть ефективно мобілізувати та перерозподіляти фінансові ресурси на потреби національної економіки. Такі фінансові установи вступають у пряму конкуренцію з комерційними банками, надаючи своїм клієнтам аналогічні фінансові послуги та гарантуючи при цьому більшу безпеку вкладів [9, с. 50; 10, с. 138].

Висновки. За результатами аналізу сучасного стану функціонування фінансового посередництва в Україні можемо визначити такі ключові напрямки його розвитку:

по-перше, впродовж 2012–2018 рр. вітчизняний фінансовий сектор був представлений небанківськими фінансовими установами на понад 90%. При цьому, у структурі фінансового сектору переважали окремі види небанківських фінансових установ, зокрема, фінансові компанії, кредитні спілки, ломбарди та страхові компанії. За досліджуваний період кількість небанківських фінансових установ періодично змінювалася за висхідною та низхідною траєкторіями. Натомість, у 2012–2018 рр. кількість банківських установ мала майже постійну тенденцію до зниження і, відповідно, зменшилася більше ніж у 2 рази;

по-друге, у 2016–2018 рр. активи вітчизняного фінансового сектору були представлені, в основному, активами банківських установ, зокрема, більше чим на 90%. При цьому, за досліджувані роки даний показник змінювався за висхідною траєкторією. За такою ж траєкторією змінювався обсяг активів небанківських фінансових установ, до речі, у структурі яких переважали активи фінансових і страхових компаній.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Насамкінець доречно зазначити, що сучасні умови прискорення глобалізації, в яких функціонує вітчизняний фінансовий сектор, призводять до модернізації функцій фінансових посередників шляхом їх ускладнення. Такі прогресивні зміни пов'язані з використанням фінансовими посередниками нових фінансових інструментів, а також з розширенням та вдосконаленням їхнього традиційного бізнесу. У кінцевому результаті очікується поступ ринку фінансових послуг на новий щабель, що, у свою чергу, позитивно вплине на розвиток економіки країни. Окреслені вище позитивні трансформації, які передбачаються у діяльності фінансових посередників, обумовлюють необхідність здійснення наукового пошуку шляхів вирішення проблем, які можуть виникнути при цьому.

Література.

1. Ткаченко Н. В. Концепти сучасних уявлень про економічну природу фінансового посередництва. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Економіка*. 2016. Вип. 2 (30). С. 103–108.
2. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12 липня 2001 р. № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> (дата звернення: 26.10.2019).
3. Бондаренко О. С., Адаменко І. П. Перспективи розвитку фінансових інститутів в економіці України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 5. С. 8–11.
4. Еш С. М. Формування фінансового посередництва на ринку фінансових послуг. *Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова*. 2013. Т. 18. Вип. 2/1. С. 226–230.
5. Публічні звіти про діяльність Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, за 2012–2018 рр. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Richni-zvity-Natskomfinposlugh.html> (дата звернення: 30.11.2019).
6. Основні показники діяльності банків України за 2012–2018 рр. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442 (дата звернення: 30.11.2019).
7. Стратегічний план діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, на 2020–2022 рр.: затв. розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 04.06.2019 р. № 1021. URL: https://www.nfp.gov.ua/files/DepFinMon/Strategy/C%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD_2020-2022.pdf (дата звернення: 30.11.2019).
8. Гудзь Т. П., Кошман І. В. Стратегічний аналіз діяльності фінансових посередників в Україні. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2016. № 1 (73). С. 53–61.
9. Бублик Є. О. Структурно-функціональна деформація фінансового сектора в економіці України. *Економіка і прогнозування*. 2018. № 2. С. 48–61.
10. Стойко О. Я. Розвиток небанківського фінансового посередництва в Україні. *Вісник ЖНАЕУ*. 2017. № 1 (59). Т. 2. С. 135–147.

References.

1. Tkachenko, N.V. (2016), “Concepts of modern ideas about the economic nature of financial intermediation”, *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu “Ostrozka akademiiia”*, Issue 2 (30), pp. 103–108.
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2001), The Law of Ukraine “On financial services and state regulation of financial services markets”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> (accessed 26 October 2019).

3. Bondarenko, O.S. and Adamenko, I.P. (2018), “Prospects for development of financial institutions in the economy of Ukraine”, *Investytsii: praktyka ta dosvid*, No. 5, pp. 8–11.
4. Esh, S.M. (2013), “Formation of financial intermediation on the financial services market”, *Visnyk ONU im. I.I. Mechnykova*, Issue 2/1, pp. 226–230.
5. Public reports on the activities of the National Commission for the State Regulation of Financial Services Markets in 2012–2018, available at: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Richni-zvity-Natskomfinposluh.html> (accessed 30 November 2019).
6. The main indicators of activity of banks of Ukraine in 2012–2018, available at: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442 (accessed 30 November 2019).
7. The National Commission for the State Regulation of Financial Services Markets (2019), “On approval of the Strategic Plan of the National Commission for the State Regulation in the Financial Services Markets for 2020–2022”, available at: https://www.nfp.gov.ua/files/DepFinMon/Strategy/C%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD_2020-2022.pdf (accessed 30 November 2019).
8. Hudz, T.P. and Koshman, I.V. (2016), “Strategic analysis of financial intermediaries in Ukraine”, *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli*, No. 1 (73), pp. 53–61.
9. Bublyk, Ye.O. (2018), “Structural and functional deformation of the financial sector in the Ukrainian economy”, *Ekonomika i prohnozuvannia*, No. 2, pp. 48–61.
10. Stoiko, O.Ya. (2017), “Development of non-bank financial intermediation in Ukraine”, *Visnyk ZhNAEU*, No. 1 (59), pp. 135–147.

Стаття надійшла до редакції 16.12.2019 р.